

VOORBEREIDINGSTIJD

15 minuten

LESTIJD

45 minuten

wereldoriëntatie COMPOST MAKEN

GROEP 6,7,8

LESDOEL

De leerlingen leren hoe compost ontstaat en hoe zij zelf compost kunnen maken. De leerlingen leren hoe de voedselkringloop werkt en welke versturende rol zwerfafval daarin speelt. **Kerdoel 39:** De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

INHOUD

Vorbereiding

Vraag de leerlingen een week van te voren of zij allemaal een leeg en schoon melkpak (of een frisdrankkarton) van huis willen meenemen. Verzamel tijdens de kleine pauze een week lang groente- en fruitafval of verzamel tuinafval op en rond het schoolplein. Dit laatste kun je bijvoorbeeld een keer in de pauze met een groepje leerlingen doen. Schaf een zak aarde aan of gebruik aarde van het schoolplein.

BENODIGDE MATERIALEN

- Leeg en schoon melkpak
- Schaar
- Aarde
- Groente- en tuinafval
- Eventueel: mesje en snijplank
- Handschoentjes
- Vuilniszakken

Tip! In veel gemeentes kun je afval-grijpers, handschoenen en vuilniszakken krijgen om met je klas zwerfafval op te ruimen. Kijk op de website van jouw gemeente om te zien wat zij voor je kunnen betekenen.

Inleiding

Neem de leerlingen mee naar buiten en verzamel ze in een kring. Wijs de leerlingen erop dat er bijvoorbeeld blaadjes van bomen op de grond liggen. In het voorjaar zijn die 'verdwenen'. Weet iemand waar dat heen gaat of waar die bladeren blijven? Leg daarna het volgende aan de leerlingen uit:

"Alle dode planten- en dierenresten worden opgegeten door bodemdiertjes, zoals wormen, en paddenstoelen. Zij maken planten- en dierenresten klein. Daarna gaan bacteriën en schimmels aan de slag. Als dat gebeurd is, is het klein genoeg voor de planten en bomen om te kunnen eten: er is humus ontstaan. Humus is de voedingsstof die bomen en planten nodig hebben om te kunnen groeien. Zo komt het voedsel weer bij de plant terug. Dit noem je de voedselkringloop."

Vandaag maken de leerlingen hun eigen compost. Een composthoop is een hoop in de tuin, waarop alles gegooid mag worden wat de natuur zelf kan opruimen, zoals lege eierschalen

COMPOST MAKEN

en bananenschillen. Het is best handig om zo iets te hebben op school voor al het groente- en fruitafval van de pauzes bijvoorbeeld. Een echte composthoop is misschien te groot. Daarom maken de leerlingen vandaag een compostfabriek.

Aan de slag

Laat aan de leerlingen zien hoe zij een compostfabriek kunnen maken door de volgende stappen voor te doen:

1. Maak de bovenkant van het melkpak helemaal open.
2. Strooi een beetje aarde over de bodem van het melkpak.
3. Snij het compostafval in stukken net zo groot als je pink.
4. Vul het pak met om en om een laagje compostafval en aarde en plak het pak weer dicht.

Leerlingen die klaar zijn mogen op zoek naar bodemdieren aan de hand van een bodemdieren zoekkaart. Als iedereen klaar is met het maken van de compostfabriek, leg je het einde van de opdracht uit:

5. Neem je compostmelkpak mee naar huis of geef het een plek in de klas en schud de compost elke week goed door elkaar.
6. Na 5 à 6 weken is de compost klaar: het kan nu als voeding aan de planten worden gegeven! Laat de leerlingen een foto maken van hoe zij dit thuis doen of verspreid de compost over het groene gedeelte op of rond het schoolplein.

Reflectie

Verzamel de leerlingen weer in de kring en spreek met ze af of de compostfabrieken op school blijven staan of mee naar huis gaan. Hoe kun je ervoor zorgen dat je het wekelijks schudden niet vergeet? Bespreek dan dat er wel een probleem is binnen de voedselkringloop: zwerfafval. Zwerfafval kan in veel gevallen niet of nauwelijks verteerd worden, waardoor het jaren kan blijven rondslingeren. Plastic vergaet bijvoorbeeld niet, maar breekt af in hele kleine (onzichtbare) stukjes.

Via de bodem en het water komen die microplastics in de voedselkringloop en in ons eten terecht. Daarom is het goed om je afval altijd netjes weg te gooien. Helaas gaat dat nog niet altijd goed. Help daarom de natuur een handje en ruim met de klas het zwerfafval op en rond jullie schoolplein op. Maak er een leuke uitdaging van door diegene die de meeste stuks heeft verzameld uit te roepen tot winnaar of geef de opdracht dat alle leerlingen 5 stuks zwerfafval moeten zoeken. Is het schoolplein daarna al schoon?

Tip! Elk jaar halverwege september wordt de World Cleanup Day georganiseerd en voor scholen is er rond die tijd een eigen dag. Meld jouw klas en jullie opruimactie ook aan via [deze link](#).